

Zadeva C-568/20**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

2. november 2020

Predložitveno sodišče:

Oberster Gerichtshof (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

23. september 2020

Upnica:

H Limited

Dolžnik:

J

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) je [...] (ni prevedeno) v zadevi upnice H***** Limited, *****,[...] proti dolžniku J***** , [...] zaradi 9.249.915,62 EUR [...] (ni prevedeno), v postopku o izredni reviziji, ki jo je vložil dolžnik zoper sklep Landesgericht Linz (deželno sodišče v Linzu, Avstrija) kot revizijskemu sodišču z dne 22. junija 2020, [...] (ni prevedeno), s katerim ni bilo ugodeno pritožbi dolžnika zoper sklep Bezirksgericht Freistadt (okrajno sodišče v Freistadtu, Avstrija) z dne 9. oktobra 2019, [...] (ni prevedeno), sprejelo

s k l e p :

A. Sodišču Evropske unije se v predhodno odločanje predložijo ta vprašanja:

1. Ali je treba določbe Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (v nadaljevanju: Uredba (EU) št. 1215/2012), zlasti člen 2(a) in člen 39 Uredbe (EU) št. 1215/2012 razlagati tako, da obstoji sodna odločba, ki jo je treba izvršiti, tudi takrat, kadar je dolžnik iz tega

naslova v državi članici po skrajšanem preizkusu v kontradiktornem postopku, vendar le glede vezanosti na pravnomočnost sodbe, ki je bila zoper njega izdana v tretji državi, zaradi plačila stranki, ki je uspela v postopku v tretji državi v smislu dolga, katerega obstoj je ugotovljen s pravnomočno sodbo v tretji državi, zavezan k plačilu, pri čemer je bil predmet postopka v državi članici omejen na preizkus, ali zoper dolžnika iz tega naslova obstoji zahtev, ugotovljen s pravnomočno sodbo?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

Ali je treba določbe Uredbe (EU) št. 1215/2012, zlasti člen 1, člen 2(a), člen 39, člen 45, člen 46 in člen 52 Uredbe (EU) št. 1215/2012 razlagati tako, da je treba zavrniti izvršitev ne glede na obstoj razlogov, navedenih v členu 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012, če sodna odločba, ki jo je treba preizkusiti, ni sodna odločba v smislu člena 2(a) ali člena 39 Uredbe (EU) št. 1215/2012, ali če zahteva, ki je podlaga za izdano sodno odločbo, v državi članici izvora ne spada na področje uporabe Uredbe (EU) št. 1215/2012?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen in na drugo vprašanje pritrdilen:

Ali je treba določbe Uredbe (EU) št. 1215/2012, zlasti člen 1, člen 2(a), člen 39, člen 42(1)(b), člen 46 in člen 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012 razlagati tako, da mora sodišče zaprosene države članice v postopku o zahtevi za zavrnitev izvršitve že na podlagi informacij sodišča izvora v potrdilu iz člena 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012 nujno izhajati iz tega, da gre za sodno odločbo, ki jo je treba izvršiti in ki spada na področje uporabe te uredbe?

B. Revizijski postopek se prekine do sprejetja predhodne odločbe Sodišča Evropske unije [...] (ni prevedeno).

O b r a z l o ž i t e v :

[1] **I. Dejansko stanje**

[2] Med strankama teče v sodnem okrožju Bezirksgericht Freistadt (okrajno sodišče v Freistadtu, v nadaljevanju: prvostopenjsko sodišče) izvršilni postopek. Upnica H***** Limited (v nadaljevanju: banka H*****) je banka s sedežem v *****. Dolžnik J***** ima svoje prebivališče v Avstriji.

[3] Podlaga za to izvršbo kot izvršilni naslov je sklep High Court of Justice Business and Property Courts of England & Wales Commercial Court (QBD) (v nadaljevanju: High Court), sodišče Združenega kraljestva, z dne 20. marca 2019.

[4] Podlaga za angleško sodno odločbo pa sta bili jordanski sodbi iz leta 2013, v katerih je bil J***** zavezan k plačilu zneska v skupni višini (okoli) 10.300.000 USD.

[5] J***** ni prerekal, da je bil po jordanskih sodbah zavezan k plačilu, ampak, da je treba zneske plačati banki H*****. Upnik naj bi bil druga pravna oseba. Banka H***** ni legitimirana za izvrševanje sodb v Jordaniji ali izven nje. Poleg tega sta bili sodbi doseženi z goljufivim namenom in tudi brez pravno veljavnega pooblastila. Bilo bi v nasprotju z javnim redom, če bi angleška sodišča glede jordanskih sodb izrekla (ustrezno) angleško sodbo.

[6] Banka H***** je v angleškem postopku med drugim predlagala izdajo odredbe v okviru skrajšanega postopka, da bi bilo proti J***** mogoče izvršiti jordanski sodbi kot angleški sodbi.

[7] Z navedenim sklepom High Court z dne 20. marca 2019 je bilo temu predlogu ugodeno, zoper J***** pa je bila izdana dajatvena sodba, s katero mu je bilo naloženo, da banki H***** plača 10.392.463 USD, skupaj z obrestmi in stroški. Poleg vprašanja ali je bil v Angliji skrajšani postopek dopusten, se je High Court ob upoštevanju jordanskega prava ukvarjalo z vprašanjem, ali lahko banka H***** upravičeno uveljavlja zahtevke iz jordanske sodbe, kar je bilo potrjeno. High Court je izhajal iz tega, da je bil J***** v Jordaniji zavezan k temu, da plača banki H*****, ki je v Jordaniji ustanovila podružnico in ne pravno samostojne pravne osebe v obliki hčerinske družbe. Dalje se je High Court ukvarjal tudi z goljufijo v povezavi s kršitvijo postopkovnih določb, ki jo je zatrjeval J***** in domnevnim pomanjkanjem pooblastila v jordanskem postopku. Za High Court je bilo očitno, da izpodbijanje predloga za izvršbo jordanskih sodb ne bo uspešno.

[8] Na podlagi svojega sklepa z dne 20. marca 2019 je High Court izdalo potrdilo v skladu s členom 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012, v skladu s katerim je J***** dolžan banki H***** poravnati znesek v višini 10.392.463 USD z obrestmi v višini 5.422.031,65 USD in stroški v višini 125.000 GBP.

[9] S sklepom prvostopenjskega sodišča z dne 12. aprila 2019 je bila v korist banke H***** proti J***** na podlagi sodne odločbe High Court z dne 20. marca 2019 dovoljena izvršba zaradi izterjave terjatve v višini (preračunano) 9.249.915,62 EUR, skupaj z obrestmi in stroški.

[10] J***** je zahteval zavrnitev izvršitve sodne odločbe High Court z dne 20. marca 2019 in ustavitev izvršbe.

[11] Predmet tega postopka za sprejetje predhodne odločbe so vprašanja glede izvršljivosti tujih sodnih odločb in glede obsega preizkusa v postopku o zahtevi za zavrnitev izvršitve.

[12] **II. Pravne podlage:**

[13] Pravne podlage prava Unije:

Pravne podlage prava Unije v tem postopku za sprejetje predhodne odločbe je najti zlasti v členu 1, členu 2(a), členu 39, členu 42(1)(b), členu 45, členu 46, členu 52 in členu 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012.

[15] Nacionalno pravo:

[16] Gesetz vom 27. Mai 1896 über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (Exekutionsordnung) (zakon z dne 27. maja 1896 o postopku izvršbe in zavarovanja), v nadaljevanju skrajšano EO, se glasi med drugim:

Prvi del.

Izvršba.

...

Izvršilni naslov.

Člen 1

Izvršilni naslovi v smislu tega zakona so naslednji akti in listine, ki so bili sestavljeni na ozemlju, kjer ta zakon velja:

...

Tuji izvršilni naslovi

Člen 2

...

(2) Z akti in listinami, ki so navedeni v členu 1, so enakovredni tudi tisti akti in listine, ki so bili sicer sestavljeni izven ozemlja veljavnosti tega zakona, vendar jih je treba izvršiti na podlagi mednarodnega sporazuma ali pravnega akta Evropske unije brez posebne razglasitve izvršljivosti.

Tretji del

Mednarodno izvršilno pravo

Prvi odsek

Splošne določbe

Splošno

Člen 403 Akti in listine, ki so bili sestavljeni v tujini (tuji izvršilni naslovi), potrebujejo za to, da se izvršijo na nacionalnem ozemlju, razglasitev izvršljivosti, če jih ni treba na podlagi mednarodnega

sporazuma ali pravnega akta Evropske unije izvršiti brez posebne razglasitve izvršljivosti.

...

Tretji odsek

Izvršba na podlagi aktov in listin nadnacionalnih organizacij

[...]

Četrty odsek

Brez razglasitve izvršljivosti

Rok za zahtevo za zavrnitev

Člen 418 (1) Če dovolitev izvršbe na podlagi tujih izvršilnih naslovov ni pogojena z razglasitvijo izvršljivosti, lahko dolžnik s predlogom za ustavitev postopka uveljavlja razloge, ki nasprotujejo izvršbi na nacionalnem ozemlju (razlogi za zavrnitev).

(2) Ustavitev postopka po prvem odstavku je mogoče zahtevati le v osmih tednih po vročitvi sklepa o izvršbi.

(3) Kadar razlogi za zavrnitev temeljijo na okoliščinah, ki so nastopile šele po vročitvi sklepa o izvršbi ali za katere dolžnik ni izvedel zaradi nepredvidenega ali neodvrtljivega dogodka brez svoje krivde ali zaradi milejše stopnje spregleda, začne rok teči z dnem, ko je dolžnik lahko za to izvedel. Dolžnik mora v svojem predlogu za ustavitev postopka te okoliščine navesti in podati dokazila za njihovo dokazovanje.

[...]

[17] III. Predlogi in navedbe strank

[18] J***** je v svoji zahtevi za zavrnitev (predlogu za ustavitev postopka) med drugim zatrjeval kršitev javnega reda. V tem postopku za sprejetje predhodne odločbe pa so upoštevne njegove nadaljnje navedbe, da je bila angleška sodna odločba izdana na podlagi oziroma zaradi izvršitve dveh jordanskih sodb in zato pomeni tako imenovano „odločbo o združitvi/Merger“. Sklep države članice, ki ga slednja sprejme v zvezi z dolgom, katerega obstoj je ugotovljen s pravnomočno sodbo v tretji državi, ne more biti izvršen v okviru Uredbe (EU) št. 1215/2012 v drugi državi članici. Okoliščino, da ne obstaja izvršljiva sodna odločba, je mogoče uveljavljati v postopku za zavrnitev v državi izvršitve. V postopku za zavrnitev zaprosena država članica ni vezana na navedbe sodišča izvora v potrdilu iz člena 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012.

[19] Banka **H******* zastopa stališče, da je izvršilni naslov samostojna sodna odločba angleškega sodišča. Poleg tega so sodišča v zaproseni državi članici vezana na vsebino potrdila, ki ga je izstavilo High Court. Tujo sodno odločbo je dovoljeno preizkusiti le v okviru člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012. Pri tem je izključen preizkus, ali je sodna odločba, ki je bila izdana po tujem postopkovnem pravu, dejansko sodba, ki je izvršljiva po Uredbi (EU) št. 1215/2012.

[20] **IV. Dosedanji postopek**

[21] **Prvostopenjsko sodišče** je zavrnilo zahteve J*****. Izhajalo je iz tega, da se sme tu uporabiti Uredbo (EU) št. 1215/2012 oziroma da obstoji angleška sodba, ki jo je treba priznati in izvršiti. High Court je po obsežnem, kontradiktornem postopku ustvarilo izvršilni naslov in jordanskih sodb ni zgolj razglasilo za izvršljivi. Poleg tega so navedbe glede tega, da Uredbe (EU) št. 1215/2012 ni mogoče uporabiti brezpredmetne, ker mora to preizkusiti sodišče izvora, na katerega potrdilo je prvostopenjsko sodišče v postopku za zavrnitev, v skladu s členom 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012, vezano.

[22] **Drugostopenjsko sodišče** ni ugodilo pritožbi J***** zoper to odločitev. Trdi, da je bil postopek v Angliji kontradiktoren, zaradi česar je treba izključiti postopek eksekvatur. Angleška sodna odločba je zajeta v členu 2(a) Uredbe (EU) št. 1215/2012. J***** pred High Court ni prerokal terjatev banke H*****. Očitku, da High Court ni preizkusil zahtevka, ki je bil zoper njega uveljavljen, zato ni mogoče slediti. Glede potrdila iz člena 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012 ni nobenih pomislekov, ki bi lahko kazali na razlog za zavrnitev iz člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012. Preizkus angleške sodne odločbe je dopusten le v okviru člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012.

[23] **V. Vprašanja za predhodno odločanje**

[24] Prvo vprašanje (obseg prepovedi dvojne eksekvature):

[25] Ob upoštevanju sodne prakse Sodišča (glej Sodišče EU 129/92, Owens Bank, točka 25) o Konvenciji o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah z dne 27. septembra (Bruseljska konvencija) je treba izhajati iz tega, da tudi Uredbe (EU) št. 1215/2012 ni možno uporabiti v državah članicah v postopku ali glede spornih vprašanj v postopku, ki se nanašajo na priznanje in izvršitev sodb v civilnih in gospodarskih postopkih iz tretjih držav (L'exequatur sur l'exequatur ne vaut) [...]. S tem se želi preprečiti, da bi se s tako imenovano „dvojno eksekvatur“ obšlo tista pravila, ki bi jih bilo treba v državi izvršitve upoštevati pri neposredni izvršitvi sodne odločbe iz tretje države.

[26] Senat se v nasprotju s predhodnima stopnjama nagiba k pravnemu stališču, da je treba tako trditev uporabiti tudi za dajatvene sodne odločbe, ki jih je izdalo tuje sodišče na podlagi tožbe, s katero se želi doseči izvršitev sodbe (*actio*

iudicati), če se v zadevi ne preizkusi pravnega razmerja, ki je podlaga dolgu, katerega obstoj je ugotovljen s pravnomočno sodbo [...].

[27] Po mnenju senata pri tem tudi ničesar ne spremeni okoliščina, da je bil postopek v glavni stvari izveden kontradiktorno. Odločilen je predmet postopka. V zadevi v glavni stvari se je skrajšani preizkus v angleškem postopku omejil na vprašanje, ali je J***** na podlagi jordanskih sodb dolžan plačati banki H*****.

[28] Zaradi nasprotnega mnenja banke H***** in predhodnih stopenj, ki ga je vsekakor mogoče zastopati, je za tu postopkovno pomembno vprašanje potrebna razjasnitev Sodišča.

[29] Drugo vprašanje (zavrnitev izvršitve ne glede razloge za zavrnitev, ki so navedeni v členu 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012):

[30] V členu 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012 navedeni razlogi za zavrnitev so v skladu s sodno prakso Sodišča naštetih izčrpno in jih je treba razlagati ozko (Sodišče EU C-302/13, *flyLAL*, točka 46). Ob tem je treba vedno upoštevati cilj čim širšega prostega pretoka evropskih sodnih odločb (Sodišče EU C-681/13, *Diageo Brands*, točka 40 in naslednja). Izčrpan seznam in ozko orisani razlogi so izraz medsebojnega zaupanja držav članic (glej uvodno izjavo 26). Poleg tega je v členu 52 Uredbe (EU) št. 1215/2012 sodiščem zaprosene države članice prepovedano, da bi v zadevi same preizkusile sodno odločbo, ki je bila izdana v drugi državi članici (glej na primer Sodišče EU C-38/98, *Renault*, točka 29).

[31] Lahko bi bilo vprašljivo, ali iz opisane sistematike – v smislu pravnega stališča predhodnih stopenj – izhaja, da je treba v postopku za zavrnitev izvršitve zato preizkusiti izključno razloge za zavrnitev iz člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012.

[32] Prevladujoča teorija to vprašanje zanika.

Iz omenjenih določb Uredbe (EU) št. 1215/2012 torej ne more izhajati, da je preizkus splošnih pogojev za izvršitev po Uredbi (EU) št. 1215/2012 izključen. Vprašanje, ali je Uredbo (EU) št. 1215/2012 sploh mogoče uporabiti, ali pa gre pri tuji sodni odločbi za sodno odločbo (ki jo je treba priznati in izvršiti) v smislu člena 2(a) Uredbe (EU) št. 1215/2012, naj bo torej mogoče preizkusiti v zaproseni državi članici [...].

[33] Tudi senat se nagiba k mnenju, ki je zastopano v literaturi, sploh ker iz besedila člena 45 in člena 46 Uredbe (EU) št. 1215/2012 ni mogoče izvesti nobene prepovedi, da v zaproseni državi članici ne bi mogli preizkusiti tudi okoliščin, ki preprečijo čezmejno izvršitev, četudi ne obstoji noben razlog za zavrnitev v smislu člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012. Na zavrnitev izvršitve kaže tudi člen 41(2) Uredbe (EU) št. 1215/2012 v nasprotju s stališčem, da je zavrnitev mogoče utemeljiti izključno z razlogi v smislu člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012. Ustrezno velja za uvodno izjavo 30, prvi stavek. Tudi drugi stavek, ki se nanaša le na zavrnitev priznanja v uvodni izjavi 30, po kateri bi bilo treba priznanje sodne

odločbe zavrniti le, če obstaja eden ali več razlogov za zavrnitev, navedenih v tej uredbi, ne nasprotuje prevladujoči teoriji. Uporaba tega pravila predpostavlja obstoj „sodne odločbe“, kar je seveda treba preizkusiti v prvem koraku (torej še pred preizkusom razlogov za zavrnitev v smislu člena 45 Uredbe (EU) št. 1215/2012).

[34] Razjasnitev Sodišča se zdi potrebna tudi glede tega vprašanja in je pomembno za nadaljnji postopek, če je odgovor na prvo vprašanje nikalen.

[35] Tretje vprašanje (vezanost na potrdilo iz člena 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012):

[36] Sodišče je glede primerljivega pravnega položaja iz Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah že pojasnilo, da lahko sodišče [...] države članice izvršitve preizkusi informacije iz potrdila, ki je določeno v členu 54 (Sodišče EU C-619/10, *Trade Agency*, točka 46).

[37] Senat se nagiba k temu, da to trditev ustrezno uporabi tudi za potrdilo iz člena 53 Uredbe (EU) št. 1215/2012, tako da lahko dolžnik v zaproseni državi članici – ne glede na informacije v potrdilu, ki ga glede tega ne vežejo – ugovarja, da niso izpolnjeni pogoji za izvršitev, na primer, ker ne obstoji sodna odločba v smislu člena 2(a) Uredbe (EU) št. 1215/2012 ali ker ni mogoče uporabiti Uredbe (EU) št. 1215/2012 [...].

[38] Prvostopenjsko sodišče pa je (očitno) izhajalo iz tega, da mu je na podlagi novejših odločitev Sodišča (glej sodbo Sodišča, C-361/18, *Weil*, točka 33) zaradi potrdila prepovedano, da bi v okviru postopka zavrnitve preverjalo, ali obstoji sodna odločba, ki jo je treba izvršiti v drugi državi članici in ki spada na področje uporabe Uredbe (EU) št. 1215/2012.

[39] Senat navedene odločitve Sodišča tudi ob upoštevanju dosedanje sodne prakse ne razlaga v tem smislu. Drugačno stališče pa je vsekakor mogoče zastopati. Sodišče se tudi glede tega zaproša za razjasnitev pravnega stanja. Vendar slednje le, če bo odgovor na prvo vprašanje nikalen in na drugo vprašanje pritrdilen.

[40] **VI. Postopkovno**

[41] Kot sodišče zadnje stopnje je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) dolžno predložiti predhodno vprašanje, kadar pravilna uporaba prava Unije ni toliko jasna, da ni nobenega prostora za razumni dvom. Tak dvom tukaj obstoji. [...]

Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče),

Dunaj, dne 23. septembra 2020

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT